

structuurvisie WaalWeelde West

provincie Gelderland
gemeente Lingewaal
gemeente Maasdriel
gemeente Neerijnen
gemeente Zaltbommel

Ontwerp

WaalWeelde West

Intergemeentelijke en provinciale ontwerp-structuurvisie vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland en de colleges van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Lingewaal, Neerijnen en Zaltbommel.

Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 13 januari 2015

Burgemeester en Wethouders gemeente Lingewaal, dd. 13 januari 2015

Burgemeester en Wethouders gemeente Neerijnen, dd. 12 januari 2015

Burgemeester en Wethouders gemeente Zaltbommel, dd. 13 januari 2015

Inhoudsopgave

Toelichting	5
Verantwoording Rivier en veiligheid	7
Monumentenlijst	9
Begrippenlijst	15
Afkortingenlijst	21

Toelichting

Verantwoording Rivier en veiligheid

Afbeelding 1: Plangebied WaalWeelde West

Monumentenlijst

	Rijksmonument / gemeentelijk monument	Kadastraal	Straat, huisnummer	Postcode	Plaats	Object	Nr.	
Gemeente Lingewaal	Rijksmonumenten		Engelenburg / Schoutensteeg			Kasteelterrein (archeologisch monument)		
			Frissestein			Kasteelterrein (archeologisch monument)		
			Waaldijk 2 (t.o. nr. 19)	4171CA	Herwijnen	Peilhuisje		
			Waaldijk 18	4171CE	Herwijnen	Dwarshuis		
			Waaldijk 76	4171CG	Herwijnen	Herenhuis		
			Waaldijk 78 / 80 / 82 / 84	4171CG	Herwijnen	Dwarshuis		
			Waaldijk 86	4171CG	Herwijnen	Brandspuithuisje		
			Waaldijk 94	4171CG	Herwijnen	Boerderijtje		
			Waaldijk 105	4171CG	Herwijnen	Romp van een Korenmolen		
			Waaldijk 137	4171CC	Herwijnen	Pastorie		
			Waaldijk 139	4171CC	Herwijnen	N.H. kerk		
			Waaldijk 141	4171CC	Herwijnen	Dubbel dwarshuis		
			Waaldijk 145	4171CC	Herwijnen	Woonhuis		
			Waaldijk 147	4171CC	Herwijnen	T-boerderij		
		Waaldijk 185 / 187	4171CD	Herwijnen	Boerderij			
		Waaldijk 189 / 191	4171CD	Herwijnen	Boerenbehuizing			
		Gemeentelijke monumenten		Waaldijk 89-90	4214LC	Vuren	Woning en school	
				Waaldijk 91	4214LC	Vuren	Voormalig gemeentehuis	
				Waaldijk 120	4214LD	Vuren	Boerderij	
				Waaldijk 20	4171CE	Herwijnen	Voormalige directeurswoning	
			Waaldijk 66	4171CG	Herwijnen	Deels voormalig postkantoor		
			Waaldijk 67	4171CB	Herwijnen	Voormalige boerderij		
			Waaldijk 69	4171CB	Herwijnen	Voormalige boerderij		
			Waaldijk t.o. 94, toegangshek		Herwijnen	Toegangshek		
			Nabij Zeek 6		Herwijnen	Sluis met burg		

Monumentenlijst gemeente Lingewaal

	Rijksmonument / gemeentelijk monument	Kadastraal	Straat, huisnummer	Postcode	Plaats	Object	Nr.
Gemeente Maasdriel	<u>Rijksmonumenten</u>		(N.v.t.) bij: Sluis St. Andries	6624ZA	Heerewaarden	Fortruïne-Nw. Frt. St. Andries	21201
			Waalstoep 1	5328CA	Rossum	(Woon)boerderij	32731
			Waalstoep 3	5328CA	Rossum	(Woon)boerderij	32732
			Waaldijk 8	5327AC	Hurwenen	Woonhuis	32729
			Waaldijk 61 (en 61a)	5327AB	Hurwenen	Woonhuis	32730
	<u>Gemeentelijke monumenten</u>	G32745	Waaldijk 3	5328EZ	Rossum	Woonhuis	
		G32746	Waaldijk 5	5328EZ	Rossum	Hotel/woning + schuur	
		G32763	Waaldijk 31	5327AA	Hurwenen	Woonhuis	
		G32764	Waaldijk 33	5327AA	Hurwenen	Woonhuis	
		G32765	Waaldijk 35	5327AA	Hurwenen	Woonhuis	
		G32766	Waaldijk 37	5327AA	Hurwenen	Woonhuis	
		G32767	Waaldijk 39	5327AA	Hurwenen	Woonhuis	
		G32768	Waaldijk 59	5327AB	Hurwenen	Boerderij	
		G32769	Waaldijk 67	5327AB	Hurwenen	Woonhuis	
		G32770	Waaldijk 79	5327AB	Hurwenen	Woonhuis	
G32771	Waaldijk 81	5327AB	Hurwenen	(Woon)boerderij			

Monumentenlijst gemeente Maasdriel

Gemeente	Rijksmonument / gemeentelijk monument	Kadastraal	Straat, huisnummer	Postcode	Plaats	Object	Nr.	
Gemeente Neerijnen	Rijksmonumenten		Waalbandijk 249	4175AA	Haften	Korenmolende Slouwe Reijger	30346	
			Waalbandijk 115	4174GN	Hellouw	Boerderij (woonhuis)	30345	
			Waalbandijk 15	4182EM	Neerijnen	Boerderij (woonhuis)	30382	
			Waalbandijk 16	4182EM	Neerijnen	Boerderij (woonhuis)	30380	
			Waalbandijk 27	4061AK	Ophemert	Landhuis, De Kapelhof	30357	
			Waalbandijk 3	4184EK	Opijnen	Complex huize Uytterwaerde	522034	
			Waalbandijk 3	4184EK	Opijnen	Landhuis, Huize Uytterwaerde	522035	
			Waalbandijk bij 3	4184EK	Opijnen	Koetshuis	522036	
			Waalbandijk bij 3	4184EK	Opijnen	Aanleg complex	522037	
			Waalbandijk bij 3	4184EK	Opijnen	Fruitschuur	522040	
			Waalbandijk bij 3	4184EK	Opijnen	Tuinmuur met beelden	522041	
			Waalbandijk bij 3	4184EK	Opijnen	Gedenkteken	522042	
			Waalbandijk 4	4064CB	Varik	Korenmolen, De Bol	30360	
			Waalbandijk 12	4064CB	Varik	Voorm. school met schoolhuis	30361	
			Waalbandijk 14a	4064CB	Varik	Kerktoeren, De Dikke Toren	30363	
			Waalbandijk 12	4181AN	Waardenburg	Dijkmagazijn	522055	
		Gemeentelijke monumenten		Waalbandijk 289	4175AB	Haften	Pastorie	02-12
				Waalbandijk 291	4175AB	Haften	Kerk	02-13
				Waalbandijk bij 291	4175AB	Haften	Grafzerk bij N.H. kerk	02-14
			Waalbandijk 293	4175AB	Haften	Gevelgedenkteken	02-15	
			Waalbandijk 295	4175AB	Haften	Woonhuis	02-16	
			Waalbandijk (zomerkade) nabij 115	4175AC	Haften	Gemaal met sluisje	02-17	
			Waalbandijk 1	4063CA	Heesseit	Dienstwoning steenfabriek	03-07	
			Waalbandijk 3	4063CA	Heesseit	Dienstwoning steenfabriek	03-08	
			Waalbandijk 5	4063CA	Heesseit	Dienstwoning steenfabriek	03-09	
			Waalbandijk 7	4063CA	Heesseit	Dienstwoning steenfabriek	03-10	
			Waalbandijk 78	4063CC	Heesseit	Opzichterswoning steenfabriek	03-11	
			Waalbandijk bij 120	4063CD	Heesseit	Sluisje Heesseltsche Uiterwaarden	03-12	
			Waalbandijk 2	4174GN	Hellouw	Terrain huis Hellouw, Huis Hellouw	04-04	
			Waalbandijk 31	4174GN	Hellouw	Boerderij	04-05	
			Waalbandijk 33	4174GN	Hellouw	Woning, Wilmar	04-06	
			Waalbandijk 35	4174GN	Hellouw	Voormalige boerderij	04-07	
			Waalbandijk 55	4174GN	Hellouw	Voormalige NH-kerk	04-08	
			Waalbandijk 57	4174GN	Hellouw	Voormalige pastorie	04-09	
			Waalbandijk bij 119	4174GN	Hellouw	Hoorberg	04-10	
			Waalbandijk 127	4174GN	Hellouw	Boerderij (woonhuis)	04-11	
			Waalbandijk 135	4174GN	Hellouw	Boerderij (woning)	04-12	
			Waalbandijk / Zjving	4175AC	Hellouw	Grenspaal Haften / Hellouw	04-13	
			Waalbandijk na 15	4182EM	Neerijnen	Grenspaal Neerijnen / Waardenburg	05-13	
			Waalbandijk 17	4182EM	Neerijnen	Voormalige brouwerswoning	05-14	
			Waalbandijk achter 19	4182CC	Neerijnen	Brandspuithuisje	05-16	
			Waalbandijk 19	4182EM	Neerijnen	Café (1905)	05-15	
			Waalbandijk 32	4182EN	Neerijnen	Boerderij (woonhuis)	05-17	
			Waalbandijk 33	4182EM	Neerijnen	Boerderij (woonhuis)	05-18	
			Waalbandijk na 33	4182EN	Neerijnen	Grenspaal Neerijnen / Opijnen	05-19	
			Waalbandijk / Molenaarstraat	4061AL	Ophemert	Grenspaal Ophemert / Zennewijnen	06-12	
			Waalbandijk 19	4184EK	Opijnen	Dienstwoning steenfabriek	07-08	
			Waalbandijk 20	4184EK	Opijnen	Dienstwoning steenfabriek	07-09	
			Waalbandijk bij 214	4184EK	Opijnen	Dienstwoning steenfabriek	07-10	
			Graaf Reinaldweg 22	4176LX	Tuil	Grenspaal Opijnen / Heesseit	08-01	
			Waalbandijk, Gr. Reinaldweg	4176LX	Tuil	Voormalige districtshuis	08-10	
			Waalbandijk, Gr. Reinaldweg	4176LX	Tuil	Eindpunt Kulenburgevaart	08-10	
			Waalbandijk bij 2b	4064CA	Varik	Eindpunt Kulenburgevaart	08-10	
			Waalbandijk 8	4064CB	Varik	Grenspaal Ophemert / Varik	09-15	
			Waalbandijk 16	4064CB	Varik	Voormalig veerhuis, Het Veerhuis	09-16	
			Waalbandijk 24	4064CB	Varik	Boerderij (woonhuis)	09-17	
			Waalbandijk 26	4064CB	Varik	Woonhuis / Voorm. café	09-18	
			Waalbandijk bij 1	4181AN	Waardenburg	Woonhuis / Voorm. café	09-19	
			Waalbandijk naast 2	4181AN	Waardenburg	Grenspaal SS Tuil	10-11	
			Waalbandijk 83	4181AM	Waardenburg	Eindpunt Kulenburgevaart	10-12	
			Waalbandijk 83	4062PR	Zennewijnen	Boerderij (woonhuis)	11-01	

Monumentenlijst gemeente Neerijnen

	Rijksmonument / gemeentelijk monument	Kadastraal	Straat, huisnummer	Postcode	Plaats	Object	Nr.	
Gemeente Zaltbommel	Rijksmonumenten	Bkl M 801	Munnikenlandse Waalkade ong (noordzijde)		Brakel	Amerikaanse windmolen	523394	
		Bkl M 144	Nieuwendijk ong (westzijde)		Brakel	Amerikaanse windmolen	523393	
		Bkl M 186	Schouwendijk kruising Van Heemstraweg		Brakel	Amerikaanse windmolen	523395	
		Bkl M 170	Waaldijk hoek Nieuwendijk		Brakel	Batterij	523383	
		Bkl K 1087	Waaldijk 33	5305CB	Zuilichem	Stal-Roedenberg (gesloopt 01-03-1988?)	10086	
		Zbm A 2550	Waterstraat 46 (=ook Waalkade 8)	5301AK	Zaltbommel		40280	
		Gemeentelijke monumenten	Bkl H 457	Kooihoek 2 (=ook Waaldijk 99C)	5306AR	Brakel		
	Bkl N 1246		Nieuwendijk 7	5306TB	Brakel	Mansveldergemaal		
	Bkl H 417		Waaldijk 65	5306AA	Brakel			
	Bkl H 413		Waaldijk 67	5306AA	Brakel			
	Bkl H 399		Waaldijk 91	5306AA	Brakel			
	Bkl H 397		Waaldijk 95	5306AA	Brakel			
	Bkl H 395		Waaldijk 97	5306AA	Brakel			
	Bkl H 393		Waaldijk 99	5306AA	Brakel			
			Waaldijk 99C (=ook Kooihoek 2)	5306AA	Brakel			
	Bkl H 389		Waaldijk 101	5306AA	Brakel			
	Bkl N 76		Waaldijk 137	5306AB	Brakel			
	Bkl N 73		Waaldijk 145	5306AB	Brakel			
	Bkl N 71		Waaldijk 147	5306AB	Brakel			
	Bkl N 1014		Waaldijk bij 157	5306AB	Brakel	Hooiberg		
	Bkl N 31		Waaldijk 163	5306AB	Brakel			
	Bkl N 30		Waaldijk 165	5306AB	Brakel			
	Bkl N 507 (ged.)		Waaldijk ong		Brakel	Grenspaal		
	Kwk P 176		Waaldijkbandijk bij 3		Gameren	Dijkkeermuur en trap		
	Kwk P 201		Waaldijkbandijk 5	5311AG	Gameren			
	Kwk P 682		Waaldijkbandijk 11	5311AG	Gameren			
	Kwk P 204		Waaldijkbandijk 34	5311AH	Gameren			
	Kwk P 205		Waaldijkbandijk 36	5311AH	Gameren			
	Kwk R 30		Waaldijkbandijk 11	5311AJ	Nieuwaal			
	Kwk R 32		Waaldijkbandijk 19	5311AJ	Nieuwaal			
	Kwk R 751		Waaldijkbandijk 21-21a	5311AJ	Nieuwaal			
	Kwk R 42		Waaldijkbandijk 23	5311AJ	Nieuwaal	Schuur		
	Zbm K 1597		Onderlangsweg ong	5301KN	Zaltbommel	Spoorviaduct		
Zbm B 528	Stadsdijk 1	5301GM	Zaltbommel	Oude watertoren				
Zbm A 3572	Veerweg 1	5301CK	Zaltbommel					
Zbm A 3573	Veerweg 3	5301CK	Zaltbommel					
Zbm A 2497	Waalkade 2	5301CH	Zaltbommel					
Zbm A 4050	Waalkade 4	5301CH	Zaltbommel					
Zbm A 1961	Waalkade 40	5301CJ	Zaltbommel					
	Binnenstad Zaltbommel		Zaltbommel	Beschermd stadsgezicht				

Monumentenlijst gemeente Zaltbommel

Begrippenlijst

Alternatieven	Ten behoeve van het structuurvisieproces zijn er vier alternatieven opgesteld. Het basis alternatief bevat de huidige situatie en autonome ontwikkelingen. Daarnaast is een blauw, groen en rood alternatief opgesteld. Alle alternatieven zijn integraal maar kennen een focus op waterveiligheid (blauw), natuurontwikkeling (groen), of op ruimtelijk economische ontwikkelingen (rood).
Binnendijks	Deze termen worden wel eens door elkaar gehaald. Binnendijks betekent het land dat beschermd is door de winterdijken.
Benedenstrooms	Stroomafwaarts, met de stroom van de rivier mee.
Blokkendoos	Een hydraulisch beslissingsondersteunend instrument waarin alle rivierkundige maatregelen zijn opgenomen met informatie over het waterstandseffect. De blokkendoos maakt het mogelijk om verschillende combinaties van rivierkundige maatregelen te combineren door simpelweg maatregelen aan en uit te klikken.
BOK	Bestuursovereenkomst
Bouwstenen	Deelprojecten, ontwikkelingen. De kaarten zijn opgebouwd uit bouwstenen. De kaarten zijn integraal en bevatte derhalve blauwe, groene en rode bouwstenen.
Bovenstrooms	Stroomopwaarts, tegen de stroom van de rivier in.
Buitendijks	Het buitendijks gebied bestaat uit de uiterwaarden, groene rivieren en andere delen van het rivierengebied.
Cultuurhistorie	De optelsom van de zichtbare en niet-direct zichtbare geschiedenis noemt men cultuurhistorie. Langs de Waal vormen de winterdijken het belangrijkste element waarlangs men de cultuurhistorie van het landschap kan beleven
Dijken	De dijken die ons beschermen tegen het hoge water tijdens de herfst- en wintermaanden zijn de winterdijken. In de lente en de zomer worden de uiterwaarden droog gehouden door lage dijkjes langs de grote rivieren van Nederland. Op die manier zijn de uiterwaarden geschikt voor landbouw.

Eenzijdig aangetakte nevengeul	De nevengeul is eenzijdig aangetakt. Er zijn vele varianten. Meestal is de geul benedenstrooms aangetakt en is er bovenstrooms een drempel zodat de geul alleen meestroomt met hoogwater.
EHS (Ecologische Hoofdstructuur)	De Ecologische Hoofdstructuur is de term voor het netwerk van bestaande en nog te realiseren natuurgebieden. Het uiteindelijke doel hiervan is om alle natuurgebieden aan elkaar te rijgen door ecologische verbindingzones waarlangs planten en dieren zich kunnen verspreiden. Op die manier wil de overheid proberen isolatie van natuurgebieden te voorkomen. De kwaliteit van de natuur kan door isolatie flink afnemen omdat bepaalde diersoorten geen voedsel meer kunnen vinden of plantensoorten geen groei ruimte meer krijgen.
EMAB locatie	Langs de Waal zijn op dit moment vier locaties waar men wil experimenteren met buitendijks bouwen. Wonen in het stroomgebied brengt een groot veiligheidsrisico met zich mee. Toch biedt buitendijks bouwen nieuwe kansen voor ondernemers en overheden. EMAB helpt bij het financieren van bijvoorbeeld het aanleggen van een nevengeul. En de creatieve architectuur draagt bij aan een unieke ruimtelijke beleving van onze grote rivieren.
Extensieve landbouw	Dit zijn landbouwgronden die behalve een voedselproducerende functie ook veel ruimte voor natuur bieden. Het natuurbeheer wordt door boeren gecombineerd met het bedrijf.
Gebiedsuitwerkingen	Een aantal gebieden binnen het plangebied van de structuurvisie WaalWeelde West vragen om een nadere uitwerking. Deze bouwstenen zijn zo complex en ingrijpend dat een verdiepingsslag noodzakelijk is om een goede afweging te kunnen maken. Het nadere onderzoek richt zich op: <ul style="list-style-type: none"> - Rivierkundige werking van de maatregel en noodzakelijke ruimtelijke ingrepen; - Ruimtelijke impact. Gezien vanuit het land en vanuit de rivier; - Berekening van de kosten en mogelijke opbrengsten; Mogelijkheden grondgebruik, gebiedsontwikkeling.

Glanshaverhooiland	<p>Beheertype met hoogopgaande grassen en kruiden gedomineerde graslanden langs de rivieren, op de kleigrond.</p> <p>Glanshaverhooilanden worden jaarlijks gemaaid, het maaisel wordt afgevoerd. Er wordt geen bemesting toegepast.</p> <p>De glanshaverhooilanden vormen fraaie natuurgebieden in het rivierenland.</p>
Hardhoutoobos	<p>Habitatype op oeverwallen en andere hoge en droge delen van het riviereengebied. Het zijn rivierbegeleidende bossen bijvoorbeeld abeel, iep of es. Deze soorten zijn veel gevoeliger voor overstroming en kunnen niet veel meer dan 20 dagen per jaar in het water staan. De onderbegroeiing is vaak waardevol en belangrijk voor vogels.</p>
Hoogdynamisch	Gebieden die frequent overstromen.
Hoogdynamische natuur	<p>Natuurontwikkeling kan ook een hoogdynamische dimensie hebben. Hierbij geldt dat verandering de kenmerkende factor is. Een voorbeeld zijn de oobossen langs de Waal. Die krijgen vorm dankzij de jaarlijkse overstromingen.</p>
Hoogwaterrijg terrein	Opgehoogd terrein. Vaak restant van een steenfabrieksterrein.
Intensief agrarisch landgebruik	<p>Als de natuurfunctie niet of nauwelijks een rol heeft voor de landbouw spreekt men van een intensief agrarische bedrijfsvoering. De teelt van snijmaïs bijvoorbeeld valt onder deze categorie.</p>
Korte termijn	<p>De structuurvisie kent een looptijd tot 2050 en heeft een doorkijk naar 2100.</p> <p>Korte termijn: tot 2015.</p>
Kwalitatief Woningbouwprogramma (KWP)	<p>Het Kwalitatief Woonprogramma is een afsprakenkader tussen regio en provincie met als doel het kwantitatieve en kwalitatieve woningaanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de behoefte (vraag) aan woningen. Het KWP wordt opgevolgd door de kwantitatieve opgave wonen. Kwalitatieve afspraken over wonen worden via de Regionale Woonagenda's gemaakt.</p>
Laagdynamisch	Gebieden die niet of zelden overstromen.
Laagdynamische natuur	<p>Dit is natuur met stabiliteit als belangrijkste factor. Het aanleggen van statige lanen langs landwegen is hier een voorbeeld van. Men neemt bij de aanleg in gedachte dat bomen in een laan pas over een lange tijd volwassen worden en daarmee het gewenste eindbeeld bereiken.</p>

Lange termijn	De structuurvisie kent een looptijd tot 2050 en heeft een doorkijk naar 2100. Lange termijn: 2020 - 2050
Maatregelenboek	Overzicht van mogelijke rivierverruimende maatregelen in het stroomgebied van de Boven Rijn, Waal. Rapportage in het kader van Project Ruimte voor de Rivier, september 2003.
MER	Een MER is een onderzoek naar de gevolgen van een ruimtelijk project op het milieu zoals het graven van een nevengeul. Vooral grote projecten kunnen onverwachte negatieve effecten hebben op de leefomgeving.
Middenlange termijn	De structuurvisie kent een looptijd tot 2050 en heeft een doorkijk naar 2100. Middenlange termijn 2015-2020
Natura 2000 (N2000)	In Nederland zijn 162 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden. Ze maken onderdeel uit van een Europese regelgeving met als doel het beschermen van planten- en diersoorten binnen de landen die lid zijn van de Europese Unie.
Nevengeul	Geul in de uiterwaard van de rivier. De hoofdgeul is de rivier, nevengeulen zijn aangetakt aan de rivier en kunnen eenzijdig of tweezijdig zijn aangetakt.
Passende beoordeling MER	Als significanten effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten dan moet volgens de Natuurbeschermingswet 1998 bij bepaalde activiteiten getoetst worden op de instandhoudingsdoelen Natura 2000.
Patroonbeheer (natuur)	Bijvoorbeeld hooilandbeheer op dijktaaluds. Mogelijk bij laagdynamische rivierkundige systemen.
PKB maatregel	Planologische kernbeslissing (PKB). Om de kans op een overstroming te verkleinen, kan de overheid de dijken verder verstevigen. Maar als het toch misgaat lopen veel mensen en bedrijven gevaar. Daarom heeft het Rijk zijn beleid aangepast: rivieren krijgen meer ruimte en er wordt extra ruimte gereserveerd voor hogere waterstanden. Zo wordt het water sneller opgevangen en de druk op de dijken minder. Het Rijk heeft de maatregelen hiervoor vastgelegd in de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier.

Plas-dras gebied	Drassige situatie van weilanden. Vaak wordt een gebied net onder water gezet: 5-15 cm. Het gebied moet minimaal 0,5 ha groot zijn. Plas-dras gebieden zijn belangrijk voor weidevogels (fourageren, overnachten (veiligheid), rusten en poetsen).
Rivierbed	Het rivierbed van de Waal bestaat uit een winterbed en een zomerbed. Het stroomgebied tussen de twee zomerdijken noemt men het zomerbed van een rivier. Het winterbed bestaat uit het zomerbed plus het buitendijks gebied van een rivier
Procesbeheer (natuur)	Grote beheereenheid met integrale begrazing van runderen of paarden. Mogelijk bij hoogdynamische rivierkundige systemen.
Scheiding beroeps- en recreatievaart	Maatregelen om de recreatievaart op een veilige manier te begeleiden tussen de Maas en het Amsterdam Rijnkanaal. Op welke manier deze maatregelen vorm krijgen is onderwerp van nadere uitwerking.
Stroomdalgrasland	Natuurlijke hoog gelegen graslanden. Soortenrijke, relatief open, grazige begroeiingen op droge of matig droge, voedselarme, zandige of zavelige en veelal kalkhoudende groeiplaatsen langs de rivieren. De bodem bestaat meestal uit zand. De stroomdalgraslanden zijn te vinden op de van nature hogere terreingedeelten van de riviersystemen, zoals oeverwallen, stroomruggen en rivierduinen.
Verblijfsrecreatie	Verblijfsrecreatie of verblijfstoerisme is een vorm van recreatie waarbij de recreant voor een bepaalde tijd, maar ten minste een nacht in het recreatiegebied of de toeristische plaats verblijft, bijvoorbeeld hotels, pensions en kampeerterreinen.
Voorkeursalternatief (VKA)	Uit de 4 alternatieven (basis, blauw, groen en rood) wordt op basis van de MER en verschillende inhoudelijke toetsen de beste combinatie bouwstenen gekozen. Deze bouwstenen vormen gezamenlijk het VKA.
Waalpleisterplaats	Waalpleisterplaatsen zijn locaties waar verschillende routes samenkomen of belangrijke cultuurhistorische elementen aanwezig zijn. Op deze plaatsen zijn er voorzieningen, er is een parkeerplaats, horeca, een pontje of een informatiecentrum.

Waalvertierplek	Een Waalvertierplek is een plek zonder voorzieningen en met minimale aanleiding. Recreanten kunnen op deze plek even uitrusten en genieten van het landschap. Deze plekken kunnen ook goed werken om betreding van het natuurgebied te reguleren.
WaalWeelde	Integrale gebiedsontwikkeling. Onder regie van de provincie Gelderland, werken sinds 2006 15 gemeentes en een consortium van private partijen, aan WaalWeelde. WaalWeelde is een programma voor integrale gebiedsontwikkeling, een proces dat richting geeft aan de toekomstige uitstraling van de Waal en haar veelzijdige oevers (www.waalweelde.nl). Ruimtelijke kwaliteit en integraliteit zijn de kernopgaven: door samen te werken wordt de Waal duurzaam mooier, veiliger, natuurlijker en economisch sterk.
Zachthoutoobos	Ook wel Wilgenvloedbossen. Langs de rivier groeit een bostype op een bodem van dikke klei vaak te maken heeft met grote schommelingen in de grondwaterstand. Zachthoutoobos ontstaat op natuurlijke wijze langs de rivieren. Boomsoorten als wilgen en de zwarte populier kunnen overleven op oevers die geregeld onderstromen, bovendien zaaien met name wilgen gemakkelijk uit.

Afkortingenlijst

4B's: Bestuurders, Beamten, Bedrijven en Burgers
Barro: Besluit algemene regels ruimtelijke ordening
BBL: Bureau Beheer Landbouwgronden
Bgr: Beleidslijn grote rivieren
BPRW: Beheer- en Ontwikkelplan Rijkswateren
Bro: Besluit ruimtelijke ordening
College van B&W: College van Burgemeester en Wethouders
CoO: Community of Ownership
DLG: Dienst Landelijk Gebied
DPR: Deltaprogramma Rivieren
EHS: Ecologische Hoofdstructuur
ELI: Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
EMAB: Experimenteren met aangepaste bouwvormen
EU: Europese Unie
GNN: Gelders Natuur Netwerk
GLB: Gemeenschappelijk Landbouwbeleid
GO: Groene Ontwikkelingszone
GS: Gedeputeerde Staten
IenM: Infrastructuur en Milieu
KRW: Kaderrichtlijn Water
KWP (-3): Kwalitatief Woonprogramma Gelderland (2010-2019)
LNV: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LOP: Landschapsontwikkelingsplan
LTO (Nederland): Land- en Tuinbouworganisatie (Nederland)
m.e.r.: milieueffectrapportage
m³/s: kubieke meter per seconde
MER: Milieueffectrapport
MIRT: Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
N2000: Natura 2000
NHW: Nieuwe Hollandse Waterlinie
NURG: Nadere Uitwerking Rivierengebied
PAS: Programmatische Aanpak Stikstof
PB: Passende Beoordeling
PKB RvdR: Planologische kernbeslissing Ruimte voor de Rivier
PKB: Planologische kernbeslissing
PS: Provinciale Staten
RVOB: Rijksvastgoed en –Ontwikkelbedrijf
RWS: Rijkswaterstaat
RWS-DON: Rijkswaterstaat Directie Oost Nederland
SBB: Staatsbosbeheer

SNL: Subsiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer
SVIR: Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
VAB: Veranderend gebruik Agrarische Bebouwing
Wm: Wet milieubeheer
Wro: Wet ruimtelijke ordening